

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

da Debreczen.
zámára:
NYMÁZAT
szagtalan, hamr szaradó,
1 trt 35 kr.
68

fürdő,
összeszűgödött tagokat,
TÓ-FÜRDŐ
Lászlónál
KAPHATÓK:
szinü nőruha zefirek
TRAH és GYAPJU
ak függönyök
-öltönyök

THE GRESHAM
Londonban.
Ausztriai fiók:
Bécs,
Gisellastrasse 1. szám,
a társaság házában.
106,578,528.96
19,328,518.86
219,930,701.81
49,069,600.00
1.610,827.280

Közlönyárak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre . . . . . 10 frt.—kr.
Fél évre . . . . . 5 —
Negyed évre . . . . . 2 50.
Egyes szám 5 kr.
A lap esetleg későbbi ill. min.
közlemény: Nagy-hatvan-
ötlet. 1894. évi. szám. Debreczen
ban. — a szerkesztőségbe
küldendő.

Quousque tandem. . .

Szép szó az ígért, de csak úgy jó, ha megis adják.
Az állam, mikor arra vállalkozott, hogy Magyarországon legyen a kizárólagos keresztes, azzal kecsgettette a regalejogcsultakat, hogy 1892-ben megkapják a váltásig kötvényeket, de már 1890. év januártól fogva élvezni fogják a kapandó tőke kamatait.

Időközben a kormány nyakra-főre bocsátotta ki a rendeleteket, így meg amugy biztatva a regalejogcsultak elütrött birtokosokat, hogy holnap, meg holnapután egyik-másik jogosult a kötvények helyett készpénzt kap, mihelyest kinyilatkoztatja, hogy a 4 és fél százalékos kamatot hajtó kötvények készpénz értékének elfogadására hajlandó.

Ma már benne vagyunk a május havában. Im már ötödik hónapja, hogy se pénz, se posztó.

A regalejog kivétellett a birtokosság kezéből s január elsője óta se jog, se jövedelem, se tőke, se kamat.

De még azok sem jutottak pénzhez, a kiket a kormány azzal biztatott, hogy kötvény helyett készpénzre elégíti ki.

Az állam ez évi január elsője óta birtokába vette az összes italmérsi jogokat s azokat tényleg gyakorolja is és gyűmölcsözteti. A birtokosoktól elhárított jogok jövedelmei szépen beszállítatnak az állampénztárba, de a birtokosok közül még senki sem látott egyetlen krajczárnyi kártalanítást, se kötvényben, se készpénzben.

A birtokosság megnyugtatósa czéljából kieszelte Wekerle, hogy a 100 frtos névértékű kötvényekért hajlandó 92 frt készpénzt adni s ezt az illeték ápril végéig meg is kapják.

Erre a lépesszöbre nagyon sokan rámentek, főkép a kisebb regalejogcsultak. — Peldás türelemmel varakoztak ápril végéig.

Ma már május nyolcadika van, de még semmi nesz. A kormány ígéréte mai napig sincs készpénzre váltva.

Wekerle szépen felültette a birtokos-

ságot s játsza tovább is velük szemben azt a kétes értékű szerepet, a melyre különben önként s azon czélból vállalkozott, hogy azzal a pénzre szorult birtokosságon segítsen.

Maga a törvény, midőn az 1890. január 1-én megszüntetett regalejogok váltásig-kötvényeit csak 1892. július havában rendelte kiadni — már elég jogtalanságot követett el, s ezt még azzal tetézi, hogy se kamatokat ne szolgáltatson ki, sőt még a kötvényekért kiállításba helyezett készpénz kiadását is elodázza — ez a legjobb akarattal sem nevezhető solid eljárásnak, s még kevésbé olyannak, mely egy államhoz bármilyen tekintetben méltó volna.

Hogy meddig kell még várakozni a kötvény helyett készpénzzel is megelégedő birtokosoknak a pénzükre: — azt talán még Wekerle sem tudja megmondani, pedig ő ugyancsak kemény biztatókkal hitetgette a birtokosságot s ugyancsak kötötte az ebet a karóhoz, hogy ekkor, meg akkor bizonyosan meg lesz a pénz.

Ámde ma még nem hogy a pénz nincs sehol, de a legtöbb birtokos a kapandó váltásig összege felől sincs tájékozva, mert az egyezségek sincsenek kormányilag jóváhagyva.

Illetékes helyen alkalmitag meg kellene kérdezni Wekerle minisztert, hogy ezt a kétes szerepet meddig szándékszik még játszani a birtokossággal szemben, mert ezeknek a túrelme már csakugyan végkép elfogyhatott.

Belföldi hírek. Az egyetem ünnepe. A budapesti tudományegyetem újalakításának 110-ik évfordulója alkalmából május 13-án délelőtt 11 órakor a Lipót-utcai városi házban díszteremben ünnepélyes közlést tart, melyet az egyetemi templomban 10 órakor ünnepies istentisztelet előz meg. — Az akademia nagy hete. A magyar tudományok akademia nagyülése hete kedden vette kezdetét. Az osztálytervezeteket főtárgya a választás volt. Az első osztály megválasztotta mindkét jelöltjét, ellenben a másik két osztályban igen kevesen kaptak meg a kellő többséget. — A budapesti ügyvédi kamara elnökevé Hodossy Imre, alelnöké Szedencs János, titkárá dr. Siegmund Vilmos, ügyészé dr. Liedemana Károly.

A „DEBRECZENI” TÁRSASÁGA

A lelkes leánya.

— Regény. —
Irta V. Gaál Karolina.
(Folyt. és vége.)

Ödön odahajlott atyjához, könnyei atyja kezét nedvesíték, melyeket csókolott.
— Én mindíg nagyon szerettelek! — mondá atyjának.

— Én is téged — faldoklá az apa — bocsáss meg! Tedd boldoggá anyádat, másúlj meg, eljetelek szerencsésen!
S lecsukta szemeit kimerülten.

— Hát rólam nem akarsz mit se tudni? — kérde Sziklay elibe leve, s kezét megragadva — barátod Sziklay van itt! Armin!
E hangra borzasztón felkiáltott a beteg és vissza gondolhatott talán a keserű maitra, mert arca eltorzult.

— Bekülj ki velem Arminom! Én nem haragszom — esdett Márk. Én nem vétettem neked.

A gróf egymásra zárta ajkait, szemei fel nem nyitlak: végre megmozdult ágában, és valódi világos öntudattal mondá:
— Neked még is jutott egy boldogság: szerencsétlenségében vigasztalhatni, s most vele együtt örülni; — mig én meghalok.

Sziklay elkieseredve borult a beteg vánkosára.
— Oh bekétkendők lélek, engesztoldjél, én sohasem vettemt ellened! Nődet is mindig irantad való türelemre kértém!

— Elhiszem Márk, te jó voltál, de Hardek megmérgezte életemet. Megbocsátok mindenkinek.
— Ismét lehunyta szemeit, halálos csend: a

jelenlévők néma fájdalmának nagyságát lehetetlen leírni.
Még egyszer szólalt meg, kezeit légbe nyujtá, mintha valamit keresne; az orvos és Ödön ott álltak.

— Hol van végrendeletem? — Kérde erős, tiszta hangon, és Márkay hozzá hajolva mondá: Legyen ön nyugodt, a legjobb kezében van.

— Rendben van minden Márkay? — kérde a gróf — szerencsés lehet még fiam az életben, mit gondol. Nem fog engem átkozni?

— Atyám, én nem átkoztalak s nem is átkozlak soha, — szólt Ödön fájdalommal szorítva a hidegűlő kezét.
— Csókold meg homlokom fiam; — sutogá a gróf.

S miközben Ödön ezt tevő, ő szembeütnőleg atszellemült békés megnyugvása által, arca megzöldült, jobbában tartá fia kezét s halk sohajjal rebegé meg egyszer: Istenelem légy irgalmas nekem! — S elaludt örökre.

Amália grófné a legvalódióbb fájdalommal vett fel férjeért a gyászt, és le sem tevő külsőleg mig élt. Belsőleg pedig egyetlen fia és hú barátai iparkodtak lelkeben boldogságot terjeszteni, s lassankint el is oszlott abból a sötét boru, s a menyiben boldog viszonlathatás reményében várta élete lefolyását.

Tíz évig teljesen örömei közt élt Ödönje körében, ki Juliáját nőül nyerte az esperesur nem csekély ellenkezéssel is, kit nagy nehezen rábírtak, hogy kislakát odahagyja, s élte végéig a györgyalvi kastélyban lakjék gyermekei s unokái közt.

Judit, ki Mártát holtak vélte, újra a kastélyba vitetett azzal együtt és alkalmuk volt a piczi grófok s grófnőgyekkel a parkban játszogatni

pénztárnokká pedig Novák Sándor választatott. — Püspök választás. Tegnap választották meg az ág. evang. tiszai kerület püspökét a kassai konventen. Püspökké 159 szavazat közül 92 szavazattal Zelenka Pál miskolczi lelkész választatott; Terray 41, Farbak pedig csak 26 szavazatot kapott. A választás igen szerencsés, mert Zelenka testület-lelkéstől magyart ember.

— Országgyűlés. A képviselőház ülése május 7-én. Az első s azt lehet mondani az egyetlen nagyobb reformalkotás, mely újabb időkben hozottat, a királyi táblák decentralizálásáról szóló törvényjavaslat, imár a képviselőház tárgyalásain átment és pártkülönbség nélkül elfogadtatott. Midőn e törvényjavaslat tárgyalása véget ért, az egész képviselőház megjelente Szilágyi Dezsőt. — A tegnapi vita nemcsak előkelő, objektív keretben mozgott, hanem igen fontos is vált azon módosítások által, melyeket a törvényjavaslat bizonyos hezágainak pótlására maga Szilágyi Dezső indítványozott. Ezeket a módosításokat Polonyi Géza a maga részéről is a legnagyobb elismeréssel fogadta s közölnet mondott Szilágyinak az elfogulatlan és kompromisszumos eljárásért.

Nagy elismeréssel és dicsőréttel kell kiemelniük Veszter Imre szép és alapos beszédét, melyet a bírói függetlenség kérdésében mondott. Erre nézve azonban a vitát Szilágyi Dezső nem fogadta el. És rögtön Veszter beszéde után szavazás következett. Abból, hogy a vitát Szilágyi Dezső e kérdésben nem fogadta el, csak két dolgot lehet következtetnünk. Egyik az, hogy elvben egyetértett Veszter Imrével; tényleg pedig nem vallhatta be, hogy miért van szüksége a kert fölhatalmazásra. E két feltevés közül az első okozta, hogy a vitát Szilágyi föl nem vette; a másik föltevés okozta viszont azt, hogy az ellenzék sem kívánta a vitát erőszakolni. A választás pedig az, hogy e fölhatalmazás nélkül Szilágyi nem lenne képes epurálni a bírói kart azon elemektől, melyekkel az utóbbi éra megrakta azt.

Külföldi hírek. Orosz izgatások Bulgária ellen. Az orosz emisszionáriusok, kiknek száma Szerbiában napról-napra szaporodik, azzal foglalkoznak, hogy a bolgár emigránsokból és szerb kalandorokból önkéntes csapatokat szervezzenek, melyek majd betörjenek a bolgár területre. — A római szépségverse a nyertes Berger Teréz, becsi leány, kinek 2000 lírát aranyban és egy ékszártárgyat ítétek oda. — A német hadsereg bekelétszáma a porosz képviselőház elé terjesztett törvényjavaslat szerint, az egy éves önkénteseket bele nem számítva, 486,983 embert számlál. — A francia vezérkar főnökévé Miribel tábornok nevezetett ki; a tábornok ugy béke,

miat háboru esetén a vezérkar főnöke lesz. — Leégett tébolyda. Long Pointban (Quebec) a tébolyda leégett. A tűznél 150 ember elvesztette életét és százan megsebesültek. — Lemondott hadügyminiszter. Heinehl bajor hadügyminiszter, megröngált egészségi állapota miatt, beadta lemondását. Helyére Saiferling tábornok nevezetett ki.

Iskolai tanszerek.

Három debreczeni ev. ref. tanító, kiknek iskolájuk a város végén van, hetenkint egyszer vagy kétszer szerzetették be az iró és tanszereket egyik nagykereskedésből, hol is az jobb és olcsóbb levén, az érték fárado árva gyermekek, kiknek e nembeli szükségéről senki sem gondoskodik — a felesleget maguk szükségére használták föl.

Az iskolák közelében lakó kiskereskedők, kiknek egy boltban fűszer, vegyes, edényes kereskedése, bor, sör és pálinka mérése van, de ezzel együtt megegyeztetetnek tartja az iró és tanszerek árulását is, nem nézve arra, hogy az ilyen keresztesboltban ittas emberek trágárbeszédei, magaviselelei mily sokszor fordulhatnak elő, melyek az ott iskolába járó 300—400 gyermek erkölcsi életére mily veszélyes benyomásokat tehetnek: fogta magát s iparkihágás miatt az illető tanítókat följelentette. Illető tanítókat kimutatták, hogy ez nem kereskedés, hanem a földhöz ragadt szegény gyermekeknek való, keresztényi kötelességből kifolyó gyámoltás. Ha p. o. 20 gyermek összesen 20 krt irkára, s a piacon 22 irkát adnak érte, két irka felesleg mindjárt két szegény gyermek e nembeli szükségét pótolja egy hétig. Ezt az eljárást a törvénykönyveinkben semmiféle § nem tiltja. Daczára ennek, a helybeli iparhatóság, s utána mint másodfoku bíróság Debreczen szab. kir. város tanácsa, e keresztényi eljárás gyakorlásától nevezett tanítókat tiltította 50 frt bírság terhe alatt. Illető tanítókat érveze eljárásuk helyes e nemes voltát, megfélebbeték ügyüket a kereskedelmi miniszteriumhoz, ki ez ügyet a vallás és közoktatási miniszterhez tette át véleménynyadás végett.

A napokban érkezett le a miniszter ítélete, mely ítélet a tanítókat eljárását helyesli, s feloldja őket a két alsó bíróság ítélete alól, a mennyiben eljárásukat nem lehetett kereskedésnek minősíteni. Ezek után azt kell kérdeznünk Debreczen szab. kir. város iparhatóságától, s különösen a tek. rendőrőrkapitánytól: 1-ör. Ha jelzett tanítókat tiszta, őszintelen eljárása botránykó volt, s elítéltek, mely alól azonban a magasabb látkörű miniszter felmentette őket: megengedheti-e azt, hogy t őiskola közé legyen egy keresztesbolt kiskereskedés beékelve, s 6—12 éves leányok és fiúk odajárjanak tintát, pennát, irkát vásárolni, a hol cifra jeleneteknek lehetnek szem-

Lénárd és Ludmilla felelmükben a gróf temetése alatt elsőztek a kastélyból Ödön bekövetkező haragjától, ki nem szólt nekik semmit, de elmentelőkön örvendett. — Gábor és Rózi foglaltak el az ő helyüket halálig.

Feri a kertész szerencsés volt örvendeni, mikor Ödön gróf elbeszélte neki, milyen főkertes akart lenni Kádásfalván az ő tanítása által.

Ő is megtartatott mindvégig s látta elegszer, hogy grófia a szentiványi almafaj gyümölcsét gyermekeivel együtt megérelgete.

Kreucz né asszonyág megmaradt terjedelmes kőveregében, s daczára annak, mégis kellett apró unokáit öbe szednie. Grünhoiz és Emma boldogok voltak, midőn Ödön és Julia meglátogattak a grófnéval a régi várkastély helyét hol pompás palota emelkedett Márkay gondja által; s Grünhoiz paradicsomot állított ki körüle a legszebben rendezett parkkal, a régi kápolna helyén új készített gyönyörű oltárképpel, melyeket Emma úde virágfüzérékkel gondosan díszített. — Ő lassankint tanulta férjét szeretni és becsülni ki igen jó ember lett.

Ekerberné asszonynak semmi más baja nem volt, mint azon aggály, hogy kire hagyja már kis vagyonát, hisz Julia nem szorult arra.

Kántor uram pedig arra virradt egy reggel Kádásfalván, hogy Amália grófné névvel szűrkét s egy csinos kocsit küldé neki emlékül, a miért egykor őt Juliával a vasutra szállíták lovai.

János gazda mindvégig ispán maradt tisztartói fizetéssel s Kádásfalvát oly virágzó állapotba tevő a többiek törekvésével a maga erejét is egyesítve, miké a Szentgyörgyi család Györgyalván kül e helyeekét legtöbb-

szőr választá nyári lakhelyül, Márkayval s az esperessel együtt.

Sziklay elkényeztetett fiát alig láthatta magyarhoni birtokain, ki Hardek halála után a szép özvegyet nőül vette; — egyedülies életet ezental is a Szentgyörgyi család társaságában tölté gyakorta, s Ödön tanulta becsülni e tiszta nyilt lelkelűt férfit.

Juliát nem ragadta el fényes helyzete; régi josagát, kedvességét megtartá egykori ismerősei irányában; Klárika férje az esperes helyén lett lelkes és minden teli nagy ünnepben nálok ebédelték évenként. Csak a györgyalvi jegyző urat nem lehetett látni sokáig, mig egyszer Ödön, vagyonát szaporítandó, egy birtokvetélnél a jelen levő ügyesben ismerté fel őt.

A Hardek és Sziklay által hátrahagyott levelekben, miket az esperesnél letetemenyettek a mult leple lebontetett fel Ödön előtt, azon felvilágosítással, hogy el kell hinnie, miké Armin gróf tévutra volt vezetve és Ödön valóban méltó a család nevé viselni.

Ekkor Amália grófnénak Sziklay a lapokból e következő cikket olvasta fel:
„R. . . Laura asszony megerzés által vetett véget életének; okául S. . . örnagyának férjének állítólagos kegyetlen bánását mondják lenni; nevezett nő már idős volt s évek óta némi elmezavar volt rajta észlelhető.”

— Az ég haragja megbünteté — szólt Sziklay — ő volt az egykori szép daemon, ki minden bajunknak okozója lett.

Julia és atyja emlékeztek, hogy M. . . városban az ő hazukban lakott a szerencsétlen Laura asszony és örnagy férje.
S most letesszük a tollat, nem irhatva egyebet a Szentgyörgyi családról, minthogy boldogságuk soha meg nem zavartatott.

tanui, lévén ott bor, sör és pálinka-árulás, s a kiknek erkölcsi érzékét bizonyára ezen kívül is eléggé demoralizálhatja a szomszédos rossz hírű városrészek? 2-or. Miért nem néz utána Debreczen szab. kir. város területén, hogy vajjon nincsenek-e oly iskolák, a hol teszem azt 60 krt kell fizetni év elején minden gyermeknek író és tanszerekre, s egész év alatt ellátnak minden e nembeli szükségletekkel? Ha ezt nem tekintik kereskedésnek, a mi elvileg ugyan helyes: hogy lehetett ama másik esetet annak tekinteni?

A debreczeni ev. ref. egyház saját árvaít ingyen fogja ellátni író és tanszerekkel. Eljárása nemes és fenkölt. Lássá el a nevres város is a maga árva gyermekeit, s akkor aztán a szegény tanítónak nem kell izzadni, hogy mimódon igyekezék a nemes város leendő szegény iparosait, napszámait irni-olvasni megtanítani — író és tanszer hiányában.

A földesi uzsora-per.

A tegnapi tárgyalás egy szenatiót keltő tanuvallomással vette kezdetét. Markus Lajos nagyváradi ügyvéd vallomása volt ez, melyre a védelem hivatkozott annak igazolása végett, hogy Szomráky zsarolásai közben soha nem hivatkozott a közte és Weinberger között fennállott bűnös kapocsra, s hogy a mit Weinberger tanu által juttatott Szomráknak, ügyvédjének emberbaráti szármalomból eredt rábeszélésére adta. Ez a tanuvallomás előre láthatólag erős fegyver lesz a védelem kezében.

Az ülés többi részét úgy délelőtt, mint délután a multkori végtárgyalás jegyzőkönyvének felolvasása vette igénybe. Nem mellőzhetjük itt el, hogy a legnagyobb elismerést nem nyilvánítsuk a 36 éves jegyzőkönyv kiváló szabatossága s a szóbeliség és közvetlenség minden kívánalmainak megfelelő volta felett.

Különösen ki kell emelnünk ezt büntető eljárásunk mai helyzetében, hol a felsőbb bíróság a holt betűből kénytelen ítéletet mondani, minél fogva kétszeres fontossággal bír, hogy a végtárgyalási jegyzőkönyv teljes hű képét nyújtsa annak a küzdelemnek, a melyet ítéletével a felsőbb bíróság eldönteni hivatva van. Hogy ez a ut csak valamennyire is megközelíthető legyen, óriási megfigyelő képességre s nem közönséges ügyességre van szüksége annak a törvényszéki jegyzőnek, a kimég csak gyorsírói feljegyzések felett sem rendelkezett, a mi mai büntető perrendtartásunknak szintén egyik hiányossága.

A végtárgyalási jegyzőkönyvnek a különböző uzsora-vétségekre vonatkozó részei esetéről esetre vétettek reproductió alá olyformán, hogy illető panaszosok nyomban megkérdéztettek, hogy nincsen a felolvasott vallomásukhoz hozzá tenni, vagy azon valami módosítani valójuk? A legtöbb esetben nem igen tettek semmi megjegyzést s Weinberger Mihály sem igen mondott semmi újat.

A reproductio főderékét a panaszok megjelenése képezte, a mint egymásután vonultak fel népünknek az uzsora áldozataul esett alakjai, s azok mellett néhányan olyanok is, a kiknek magatartásán bizony meglátszott, hogy az uzsoratorvénynek a va gyoni tönkretútra vonatkozó feltételeit már külsejükkel is aligha meg nem czáfoltják. — Jöttek azonban igazán szánalmat keltő alakok is, mint például Lukács Gábor, a ki 1000 különböző színű, lazán egymásra térczelt foltokból összetakolt rongyiban, — ha csak egy kicsit más arckifejezése volna — bátran odaillenek a színpadra hozott „Ember tragédiája”-beli Gréve tér sansculottejai közé. Kiegészztelő ellentétül jött aztán utána az egyik főpanaszos Kis Tordai Sári I. kifogástalan „kékbeli” öltözetben.

A védelem azonban a panaszosokat általában véve nem igen tartotta kifogástalanoknak s valamennyinek megesketését ellenezte, mert — ugymond Eötvös — a sértett fél vallomásának önmagában véve bizonyító erőt tulajdonítani, ellenkezik a törvényes szokással s a józan bűnvádi eljárás minden helyes gyakorlati szempontjával s csak a legutóbbi 2—3 évben néhány könyvbéli jogász theorikákon lovagoló erőlködése homosította meg a sértett fél esküre bocsátását. A törvényszék P é r c h y Márton nem is bocsátotta esküre, mert vallomását már a priori aggályosnak kellett kimondani, ellenben a többi sértett felek megesketését elrendelte, azon felfogásból indulván ki, hogy a bizonyítékok szabad mérlegelése az ítélelhozatal feladatát képezi.

A lélektani megfigyelések barátja ezután drámai hatású jelenet tanuja lehetett, a mint valamennyi panaszos, közöttük számos asszony a sorompón belül felkörbe állva letette a hitet mindannak igaz volta mellett, a mit vallott s amitől egy másik embernek esetleg egész további léte van függővé téve. Egyik asszony balkarján gögicselő csecsemőt tartott, s míg

anyja jobb kezét szívére téve mondta az elnök után az eskü formáját, a gyermek kis szájjal folyton belegütyögött, kis kacsójával pedig mellette álló apja mándiját czibálgatta. Az élő lelkiismeret biztató szava, vagy kárhóztató szemrehányása szóltat meg e piciny leány ártatlan hangjában? csak az tudná megmondani, ki egyformán látja vádlottak és vádlók lelkenek legbelsőbb valóját.

(Harmadik nap. Délelőtti tárgyalás folytatása.)

B i r ó Albert nejevel együtt szintén fen tartja vallomását. Elnök kérdésére előadja, hogy a kölcsön vett 130 frt után csak egyszer és pedig 1883-ban fizetett kamatot, hogy melyik hónapban, megmondani nem tudja.

W. bemutatja a nagyváradi törvényszék egy sommás végzését, melyvel az akarna igazolai, hogy Birónak és nejének két külön álló váltótartozása volt vele szemben.

F a r k a s Gergely panaszos mindenben feartartja multkori előadását.

W. kijelenti, hogy ő panaszostól csak 8% os kamatot szedett.

E ö t v ö s panaszoshoz: Hát arra most sem emlékszik, hogy mikor adta el az adu-vart?

P a n a s z o s: Nem, csak arra, hogy 1879 után, s hogy ennek az árából fizette meg a sárréti takarékpénztárból felvett kölcsönt, a melyből meg W.-nek fizetett, noha annak meg 1884-ben is teljesített fizetést.

M o g y o r ó s i József panaszos és neje fen tartják előbbi előadásukat.

E l n ö k Mogyorósihoz: Elszegényedtek magok a Weinbergernek tett fizetések miatt?

P a n a s z o s n ő: Nem nagyon.

E ö t v ö s: Csak adót fizetett abból a pénzből, a mit W.-től vettek fel?

P a n a s z o s n ő: Csak.

E ö t v ö s: Hát malacot nem vettek belőle?

P. n ő: Nem tudom biztosan.

E ö t v ö s: Nem egyezkedtek ki magok Weinbergerrel és nem engedett Weinberger semmit?

P a n a s z o s: De 1888-ban kiegyezkedtünk vele, a mikor is az interest elengedte.

W. bemutatja Mogyorósy adóbizonyítványát, mely szerint 11 frton felüli földadót fizet — s így nem vagyontalan.

P a n a s z o s: Kijelenti, hogy az a föld, — mely után az adót fizeti, — 4-ed magadé.

I d. R á c z Imre fen tartja vallomását — Weinberger tagadja annak valóságát.

N a g y Bálintnak sincs előbbi vallomása-hoz semmi hozzá tenni valója.

W e i n b e r g e r azt kérdi panaszostól, hogy csak az ő követelése miatt adta-e el a házat, vagy volt más adóssága is?

P a n a s z o s: Nem volt nekem más adósságom.

E ö.: Kiegyezett W.-rel?

P a n a s z o s: Igen, de az a bortól volt.

E ö.: No lássa, az nem igaz, ott urak voltak. Hát nem vett fel 25 frtot W.-től, a mit az magának visszatértett?

P. De felvettem, csakhogy azt most akár visszaadnám, ha az egyezztől elállhatnék, inkább legelső vallomásomban előterjesztett követeléséhez ragaszkodom.

K á d á r Imre ragaszkodik multkori előadásához, melyhez semmihozzá tenni valója nincs.

W. meg tagadja a panaszos előadásának valóságát.

E ö t v ö s panaszoshoz: Nem igaz-e, hogy Weinbergerrel egyeztettem meg, hogy mint első foglalatot megveszi a lefogalt ingóságokat olcsó áron a maga részére s W. magát a falu házához is felhívatta, s ott kijelentette, hogy visszaadja magának a holmiját, jószágát?

P a n a s z o s: Ugy volt az egyezés, hogy licitál s visszaadja, ha kezest állítottok.

E ö t v ö s: Magát aztán lebeszéltek az egyezségről, s tele beszéltek a fejet, hogy majd másképp segíthet magán s meg panaszt tett, hogy potom áron kötványtéltek el a holmiját, noha mikor panaszt tenni be akart jönni, még Weinbergertől kert költségre 1 frt 50 krt.

O l á h Imre panaszos mindenben fen tartja a mult végtárgyaláson tett előadását s azon sem a vádlott, sem a védő kérdésére nem módosít semmit.

A tárgyalás folytatása ezzel d. u. 3 órára halasztatik.

(Harmadik nap. A délutáni tárgyalás.)

Z. Kiss Lajos és neje panaszosoknak előtűk felolvasott multkori vallomásukhoz nincs semmi hozzáadni valójuk.

W e i n b e r g e r azt mondja, hogy Z. Kiss Lajos a bevalott összegben kívül még 800 frttal volt adós.

Z. Kiss Lajos tagadja, hogy többel tartozott volna W.-nek. Igaz, hogy W. adott nekik 600 frtról nyugtát, noha ők csak 560 frtot fizettek neki. Ezen nyugtát be is mutatják s az felolvastatik.

W. állítása igazolására, könyvére hivatkozik, mely neki átadatván, ellenkezességét és egy 713 frtos tételt meg is talál.

P a n a s z o s: Erre nézve úgy nyilatkozik, hogy nem az ő tartozása volt, hanem azért csak sógoráért volt kezese.

W. Megmutatja, hogy ez összeg, mint Z.

Kiss Lajos és neje egyenes tartozása van elkönyvelve. Kezes is volt Z. Kiss Lajos, Márton Lajos sógoráért, de az külön fel van tüntetve és kezesi minősége megjegyezve. Az összeg csak 150 frt volt. A panaszos által be nem vallott 800 forintos tartozás még 1878-ból származott.

P a n a s z o s: 150 frt erejéig csak ifjabb Márton Lajosért, a nagyobb összeggel azonban idősb Márton Lajosért volt kezese.

W. Bemutat egy községi bizonyítványt, mely szerint 41 frt 10 kr adót fizet összesen, tehát ő nem tette ténkre.

Becsajolja továbbá a közöttük létrejött egyezséget, melyből constadható, hogy panaszosok összesen 954 forint 90 krral tartoznak.

A multkor fejszedülésben szenvedvén, nem tudta érveit úgy összeszedni, a mint most képes kimutatni, hogy feljegyzésében a „ka” jelzés nem kamatot jelent.

Ez az Ispán-fele esetre vonatkozó számadatok analogiájából igyekszik bizonyítani következtetéseket utján.

Z. K i s s Lajosné egy neki felmutatott 12 frt 50 krról szóló kötelezvényt a maga írásának felösmér, de hogy értéket felvette volna, arra nem emlékszik.

I d. A n t o s L. vallomásának felolvasása után előadja, hogy a multkor járatlanságból elhalgatta, hogy még 1887-ben is fizetett W.-nek 100 frtot, a minek előteremtésére egy darab földjét kellett eladnia.

W e i n b e r g e r Ezen körülményre nem emlékszik.

L u k á c s Gábor panaszos multkori előadásához bemutatja ellene W. által folytatott kisebb polgári per tárgyalásáról felvett jegyzőkönyvet, melyben ugyanazt adta elő, mint jelen bűnper multkori végtárgyalásán.

W e i n b e r g e r tagadja, hogy panaszos neki 10 frt tőke után negyedévenként 2 frt kamatot fizetett volna.

K i s t o r d a i S á p i Imre panaszos nem hoz fel a mult végtárgyaláson tett előadásának pótlásul semmi újat.

W e i n b e r g e r tagadja, hogy 12%-nál nagyobb kamatot szedett volna panaszostól. Igyekszik aztán a panaszos vallomásában ellemondásokat felfedezni. A mennyiben egyszer azt mondta, hogy W. Ferencz, másszor meg hogy W. Izrael kínálta meg 600 frttal, — csak hogy panaszt ne emeljen.

E ö. Sápához: Kiegyezett maga Weinbergerrel?

P a n a s z o s: Decemberben volt egy esztendeje, Dr. Ozory ur közbejöttével kiegyezett olyformán, hogy mintegy 200 frtot engedett W. azon a czímen, hogy a perköltségek nagyon felszaporodtak. Egyezés legvelet irtak alá, melyről kapott W től egy külön nyilatkozatot.

E ö.: Mennyi pénzt kapott W.-től mindössze es valósággal?

P a n.: 1600 frtot.

E ö.: De 136 frtot kapott kamat nélkül is.

P a n.: Arra ugyan nem emlékszem!

E ö.: Most mennyire rug minden tartozása?

P a n.: 3000 frton felüli összegre.

W e i n b e r g e r: Hát 1000 frtot nem vett fel tolem egy vagy ket summában, mint a hogy a könyvemben is fel van thatetve?

P a n.: Nem. Hanem egy 1000 frtos váltót irtam alá anyámmal együtt, de úgy, hogy D-ben valamely pénzintézetnél felvegyük. Azonban nem adtak rá pénzt.

W.: Hát akkor miért hagyta nálam ez 1000 frtos váltót?

P a n.: Hiszen W. urnak volt a pénzre szüksége, hogy az majd az én adósságom törlesztésére fordíttatik. A váltó azért maradt ott W.-nél, mert a többi váltókat kiadta.

W.: Nem mond igazat. Mert bár nem kaptunk Debreczenben az ipar- és kereskedelmi banknál pénzt, én neki és anyjának egy vagy ket részletben kifiztettem az 1000 frtot. Egyéb váltót nem adtam neki, mert azok értékelve nekem tartozott, ezen váltók most is a tek. törvényszék birtokában vannak.

E ö.: Melyik mondta, W. Ferencz vagy W. Izrael, hogy 600 frtot kap, ha nem emel Weinberger Mihály ellen panaszt?

P a n.: W. Ferencz, a kinek azt feleltem, hogyha 800 frtot fizet W. Mihály, rá leszek W. Ferencz azt mondta nekem, hogy W. Izrael ott volt akkor nála, mert ez a W. Ferencz házában történt.

W e i n b e r g e r: Én az egyezkedésre nem akartam rá lenni, arra engem Dr. Ozory István és Goldhammer Albert ügyvéd urak beszéltek rá. Az egyezségről aztán egy 117 frtos váltót is kiadtam neki.

P a n.: Az igaz, hogy egy ilyen értékű váltómat megsemmisített W az egyezkedés alkalmával.

W. ismétli, hogy az egyezkedésre semmi áron nem akart rá lenni és még szemrehányást tett a miatt Dr. Ozory István urnak, a mit Goldhammer ügyvéd ur is bizonyíthat.

D e m j e n József és neje panaszosoknak semmi pótolni valójuk nincsen felolvasott vallomásukhoz.

W e i n b e r g e r jegyzetei átnezése után majd védelmében fog a hallottakra nyilatkozni.

E ö.: Demjén, menyivel volt kezese Orosz Józsefért.

P a n.: 100 frt erejéig.

E ö.: Hát a birtokokat ki vette meg?

P a n.: K. Szabó György.

E ö.: Az, akinek 24% interest fizet?

P a n.: Az.

E ö.: Hogy kelt el az a birtok olyan olcsón, más nem licitált?

P a n.: Licitált volna, de hamis volt az ügyvéd, mert az árverés 9 órára volt hirdetve, ő meg későn jött s addig a venni szándékukkal elszéledtek.

I s p á n Gyula mindenben fen tartja multkori előadását s ezt W.-nek szemébe mondja, mint a többiek. Elnök által kárára nézve megkérdetve, így felel: Alásem felkerem a tekintetes törvényszék, én gyermek észszel bíró ember vagyok most is, a mint meg-tetszik szabni, annyival bérelem.

E ö.: Kapott az egyezés alkalmával Zolnaitól 25 frtot?

P a n.: Kaptam.

E l n ö k: Mennyi pénzt kapott W.-től?

P a n.: Egyezsér 95, máskor 36 frtot, a mikor szintén zavarodásban voltam.

U j h e l y i bíró: Mennyit fizetett erre az összegre mindössze?

P a n.: 316 frtot, Szőke István is fizetett 82 frtot a másodsor adott 36 frtra.

E l n ö k: De kamatot mennyit fizetett, s a penz mettől meddig volt magánad?

P a n.: Azt már nem tudom én, gyermekésszel bírtam én, annyit irt utána, a menyait akart.

K o n r á d bíró: Bepereelve sem volt soha?

P a n.: De be voltam perelve.

K o n r á d bíró: Így hát perköltség is volt a 316 frtban?

P a n.: Volt de csak 16 frt.

E ö.: Hát aztán áll-e az egyezés, a mit kötött, vagy nem?

P a n a s z o s határozatlanul felel.

W.: Mennyiért volt K. Szabó György kezese?

P a n.: 50 frtig.

W. azt állítja, hogy 200 frt erejéig volt kezese.

P a n.: Ezt tagadja.

W. igazolni akarja, hogy Ispán a házhelyét nem 254 frtrét, hanem 400 frtrét adta el, nem az ő követelése, hanem másféle tartozása miatt, valamint azt is, hogy 3 hold földet ma is több örökös földje van. E földet átadja Sáp községi előjárásának bizonyítványt, mely szerint ott panaszosnak 4 hold s néhány □ öl szántó földje van, valamint, hogy a lakházat csakugyan 400 frtban adta el Káracsny Zsófiának. Bemutatja továbbá Jene Antal nyilatkozatát, mely szerint Ispán 290 frt váltó-tartozását ez fizette ki részletekben, annak fejében aztán — a kinek ő sógora — 3 köbös földjét adta — neki.

E ö.: Mit ért a maga egy köbös földjét?

P a n.: Így elment 100 frtot, amugy megkaptam volna érte 150 frtot.

E ö.: Hát az a maga sógora ilyen olcsón vette át a földjét?

P a n.: Kerem rá, én is átvennem még 20 frton is valakról, ha adna.

E ö.: Nem lehetett hat az magának valami nagyon jó szívű atyjafia. Hiszen az nagyobb uzsora volt, mint a Weinbergeré.

P a n.: Annál nagyobb nem lehet!

Z o l n a i László és neje ragaszkodnak multkori előadásukhoz, a melyhez semmi hozzá tenni valójuk nincsen.

W e i n b e r g e r tagadja a vallomásuk valóságát.

E ö t v ö s kéri a panaszosok és vádlott között létrejött egyezségi okirat felolvasását, mit azonban a törvényszék mellőzendőnek talál s azt csak a védőnek adja át e olvasás végett.

B a g o s i S á n d o r panaszos is minden módosítás és szólas nélkül fen tartja előbbi vallomását, melynek valóságát W. vádlott tagadja.

K. T o p a János és felesége Hunyadi Erzsébet sem mondanak semmi újat.

W. tagadja, hogy magas kamatot tett volna panaszosoktól, s hogy ezek házukat ő miatta vesztették volna el.

E ö t v ö s: Hát mennyivel tartozik meg W.-nek, hiszen W. a pert megszüntette s maga kiegyezett vele?

P a n.: Nem én uram, sose voltam vele egyezésbe.

E ö t v ö s: bemutatja a megkötött egyezségről felvett okiratot.

V e r e s Sándor és neje panaszosok mindenben ragaszkodnak előtűk felolvasott korábbi vallomásukhoz.

W.-nek sincs semmi nyilatkozni való régebbi előadásában tett tagadását megmegerősíti.

Ezután a Sári-fele uzsora-vétségre vonatkozólag multkor kihallgatott t a n u k vallomása olvastatik fel.

K ö z v a d l ó kéri az összes sértett felek megesketését.

E ö t v ö s ellenzi a károsok megesketését, mert azok magatartásának indoka a hasonlóság, s mert egész a legközelebbi időkig hazai joggyakorlatunk a sértett fél esküre bocsátását nem engedte; csakis újabb néhány könyvbéli jogász által helytelenül alkalmazott theoría fojtán jött be az a merőben rossz szokás, hogy a sértett felek esküre bocsátatnak.

Ü g y e s z az elméleti szempontokat nem vitatja, csak konstataja, hogy az újabb joggyakorlat a sértett fél vallomásának bizonyító erőt tulajdonít, annak pedig előfeltétele a meghiteltetés és a bizonyítékok szabad mérlegelése az ítélelhozatal feladata, a mit a megesketes egyáltalán nem alterálhat. S ha már a Sztokossa Géza megesketését a törvényszék elrendelte, a sértettek esküre bocsátása annak kevésbé mellőzhető.

E ö t v ö s: Sztokossa csak vádolt, de

nem elítelt egyén s az ő egyéni megbízhatóságát az, hogy vád alá van helyezve, intacte hagyja.

Furcsán állna nálunk a társadalmi rend, ha csak azért, mert valakit a kir. ügyészség vádol, már annyira megbízhatatlannak jelentenek ki, hogy valamire megkérhető sem volna. Ellenben a panaszosok s különösen Pérchy Márton s hozzá legközelebb álló társai a végtárgyaláson tett előadások s egész magatartásuk szerint hasznosulást adnak ki s megbízhatatlanságuk ebből kitűnik, hogy a polgári uton megkötött egyezségtől elálltak abban a reményben, hogy bünygi uton nagyobb vagyoni előnyökhöz jutnak. Ahoz a jogmorálhoz, melyet az ily tanaknak — kiknek sértett félként való szereplése nyilvánvaló — esküre bocsátása szentesítene, seha hozzá nem járulhat.

A bíróság a kérdés feletti tanácskozás után kihirdeti határozatát, mely szerint Pérchy Márton vallomását a törvényes eljárásnak találván, a törvényes szék Pérchynek esküre nem bocsátja a többi károsok megeskütése ellenben elrendeltek s nyomban fogantatottak. Úgy éssz kijelenti, hogy semmi további előterjesztési valója nincs.

Eötvösnek sincs egyéb előterjesztése, mint az, hogy mivel a speciális bünyben nemcsak bünyitőjogi ítélet hozatalnak, hanem magánjogi igényeknek komplikult számadásbéli műveletek utján való tisztázata hozatala nagyobb munkát vesz igénybe, mintsem hogy azzal annyira elkészülhetne, hogy a védelemnek ezen alapuló része már holnap hatályosan kifejezhető lenne. Ugyanezért kéri a törvényszéket, hogy a vád- és védbeszédok előterjesztésére a holnaputáni napot tüsse ki.

Úgy éssz ezen kérelemhez hozzá járulván, elnök a bizonyítási eljárást befejezettnek jelenti ki s a tárgyalást péntek d. e. 9 órára elnapolja, a mikor is a vád- és védbeszédok fognak megtartani.

HELYI HIREK.

* A „Tisza” ház 2 dik emeletét csakugyan bérbe vette az igazságügyminiszter 12 évre, s ott fog elhelyeztetni a kir. törvényszék kir. járásbíróság, a telekkönyvi hivatalok és talán a kir. ügyészség is. — Ezen bérbevétel már a múlt hónapban befejezett dolog volt, — de azért a „Debreczeni Ellenőr”-ben csak „mint hírlík” — és „talán ki fog vetetni” — jelzőkkel volt közzé, miből azt láthatjuk, hogy félhivatalos köreink sem voltak teljesen beavatva, — és hogy a város, mely 5000 ftr lakbör pótlekkel járul e helyiségekhez, — ez alkalommal nem lett meghallgatva, más különben lehetetlen, hogy beleegyezését adta volna a kir. járásbíróságnak a mostani kényelmes helyéről a II. ik emeletre feltételéhez. — A királyi táblának hova helyezése kérdésében valahára ismét történt egy lépés; — a 9-es bizottságot összehívta polgármester ur, a mely azonban végleges megállapodásra nem juthatott és valószínűleg e hét folyamán fog újabban egybeihvatni. — Ajánljuk a t. intéző férfiaknak, hogy az egyes magánérdekek Scylla és Charibide közt vezessék szerencsés kezekkel az a város sajkáját és most határozatlan jól megfontolva, — mert a későbbi reparátógas mindég nehezebb. — E tárgyra különben még vissza térünk.

* Népesedés. Apr. hó 27 től május hó 3-ig született városunkban: I. Református: törvényes 5 fiu, 11 leány, — törvénytelen 2 fiu, 1 leány, — együtt: 19. Halvaszületett 1 leány. Egybekelt 13 pár. — II. Evangélikus: 1 törvényes fiu. — III. Róm. katolikus: törvényes 4 fiu, — törvénytelen 1 fiu, 2 leány, — együtt: 7. Halvaszületett 1 fiu, 1 leány, — együtt: 2. IV. Zsidó: törvényes 1 leány, — törvénytelen 1 fiu, — együtt: 2. Elveszthetőek összes száma 29, — melyet ha egybevetünk az elhunytak számával (28), a szaporodás = 1.

* „A lelkész leánya” cz. regényünk a mai nappal véget ért. Örömmel értesültünk róla, hogy e regényt olvasóink széles körében a legnagyobb érdeklődéssel fogadták, s bizonyára olvasóink is örömmel fogadják azon értesítésünket, hogy V. G. a I. Karolina asszony, „A lelkész leánya” szerzője, még egy másik, nem kevésbé érdekes regényt is bocsátott rendelkezésünkre. Mielőtt azonban ezen regény közlését megkezdénők, egy pár hosszabb beszélget kell közölnünk, melyek már régebben várnak asztalifüggönyökben a közlésre. Tárca-rozátunkra tehát ezental is kiváló gond fordítunk.

* Sztrájk Debreczenben. A Falk és Roseberg czég kefégyárának 18 munkása a főnökökhöz kervényt intéztek, melyben 8 órai munkaidőt és bérfelemelést kérnek. Ellenkező esetben sztrájkolnak. A főnökök átadták a kervényt az iparhatóságak, mely azt a II. ker. kapitánysághoz tette át oly határozattal, hogy a rendőrség akadályozza meg a munkások gyüleseit.

* A diák-majális iránt város-, sőt vidékszerre igen nagy az érdeklődés. Részint az effajta mulatságok ujdonsága, részint a lehető legszerencsésben megválasztott időpont — május 17 — könnyen kimagyarazzák azt

az érdeklődést. Ha még hozzáveszünk, hogy a rendező bizottság maga s z a z tánczos fiatal emberből áll: még jobban megértjük a lányok készülődését. Különbösen — úgy tudjuk — hogy a majális intéző bizottsága nagyon ügyeztet, hogy a mulatság zárt körű jellege megőriztessek; a mit már csak a jövő ilyen majálisai érdekében is helyesnek tesz. A meghívók már mind szétküldettek, kivéve azokat, mikkel a netáni tévedések pótlására, és a reklamációkra számítanak. A teljes, nagy sikerhez most aztán már egyébb sem kell, mint a jó idő, a mi pedig, — az elmúlt borongós, esős hetek után — szinte biztosra vehető. Esetleges reklamációkat — a mint már írtuk is — szerkesztőségünkben mi is szívesen elfogadjunk.

* Borzasztó szerencsétlenség történt az abosi vasúti állomáson: Materny Állomás főnök nejét ugyanis, ki férjével 17 éve a legboldogabb családi életet élt, május 5-én este felé egy kocsiak tólo mozdony elgázolta s a felismerhetlenségig összeszaggatván, megölte. A szegény asszony a vágányokon tul fekvő kertbe szietett, s valószínűleg nyorsan akart keresztül menni a mozdony előtt, midőn szerencsétlenül a kerekék alá jutott. Elképzelhetni a férjnek s — szegény árva maradt fiának fájdalmát, midőn nejét, illetve édes anyját, ki a bálványozásig szeretett, a legkételemesebbül összeszeronolva kellett pár perc múlva viszont látniok. — Az abosi állomásfőnök testvére Materny L. debr ág evang. lelkésznek.

* Budapest újabb építkezéseiről Fittler Kamill — műépítész remek tárcaorozatot kezdett meg a „Budapesti Hírlap” tegnapi számában, melynek elolvasását melegen ajánljuk t. olvasóinknak; — kiesinyben a mi építkezési viszonyainkra is sok alkalmazható a budapestiből, és nem ártana, ha Debreczenben is találkoznék egy Fittlerhez hasonló kritikusa, ki erős kezekkel és nem legyegzetve szólna építkezési kérdéseinkhez.

* Ingatlanok forgalma a debr. kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságánál 1890. ápril 26-tól május 3-ig. Özv. Molnár Jánosné Zöld Zsuzsanna veszi Hadházi Gábor és neje Farkas Sára szőlőjét 450 frtért. Kovács Péter és neje Nagy Zsuzsanna veszik Csizsar József és társa onodói földét 250 frtért. Burai István és neje Bányai Julianna veszik Nagy István és neje Kovács Julianna házat 1000 frtért. Szabó Mihály és neje Kapusi Mária veszik Özv. Molnár Istvánné Zöld Zsuzsanna homokkerti szőlőjét 700 frtért. Özv. Szöke Gáborné Szilágyi Zsuzsanna veszi Burai János házat onodói szántófölddel 1500 frtért. Váradi Károly és neje Székely Zsuzsanna veszik Özv. Hegedűs Józsefné Jándi Zsuzsanna és társai köntös kerti szőlőjét 310 frt. Fazekas István veszi Özv. Sipos Bálintné Földi Zsuzsanna és társai házat 2200 frtért. Hadházi Gábor és neje Farkas Sára veszik Nagy József és neje Vecsei Julianna szőlőjét 220 frtért. Czeglédi András és neje Polgári Mária veszik Mörzecz József halpái kaspalóját 700 frtért. Liptai Miklós és neje Hatvani Klára veszik Csuth István és társai ház, onodói, és új föld 3/4-rész illetményét 3300 frt. Fazekas János és neje Kovács Zsuzsanna veszik Özv. Váradi Mihályné házat 870 frtért. Szilágyi Mihály veszi Nagy Károly új földét 665 frt 70 krtért.

* Halálozások. Ápril hó 27-től május hó 3-ig meghaltak városunkban: Krippo Julianna, 2 hó, kath., veleszületett gyengeség. Dren Imréné, 29 é., ref., agylob. Özv. Bot Péterné, 49 é., ref., gutautes. Sáfránec Kálmán, 1 é., kath., tudóhurut. Pramovszky? kath., halvaszületett fiu. Kiss Jánosné, 39 é., ref., tudógymör. Özv. Sándor Istvánné, 70 é., ref., alkeplet. Horváth József, 5 é., ref., veselob. Tókes? ref., halvaszületett leány. Iratosi János, 1 hó, ref., veleszületett gyengeség. Szabó István, 6 hó, ref., tudóhurut. Szikszay István, 45 é., ref., ongyilkosság. Morvay Károlyné, 56 é., r., idült veselob. Bruckner Gyula, 2 é. ref. tudóhurut. Szabó F. 78 é. r., aggkór. Asztai S. 1 év és 5 hó, ref. tudóhurut. Csapó Lajos, 4 hó, ref. göröcsök. Várady Imréné, 58 é. ref. agyszélhüdes. Szalay Julianna, 11 hó ref. tudóhurut. Czeraovszki Mária, 88 é. ref. tudógymör. Deák Ferencz, 41 é. ref. ongyilkosság. Domiczka József, 3 hó, r. kath. göröcsök. Heitman Julianna, 8 hó, ref. behurut. Abuczky? rom kath. halvaszületett leány. Nagy Mihály 27 é., ref., tudógymör. Tobinger Józsefné, 55 é., g. kath., szervi szivbaj. Tóth Ferencz, 59 é., ref., guta-ütes. Szenási István, 26 é., ref., tudólob. Elhunytak összes száma: 28, — ezek között 14 et évvel alóli gyermek van, tehát az elhunytaknak éppen fele.

* Piaczi árak. Az 1890. május hó 6-án megtartott hetivásárról.
1 Mm Buza 8.50—8.25—8.00
1 „ Kétszeres 7.60—7.50—7.40
1 „ Rozs 7.50—7.25—7.00
1 Mm Arpa 6.00—5.75—5.50
1 „ Zab 7.40—7.20—7.00
1 „ Tengeri 5.20—5.10—5.00
1 „ Köles 5.00—4.70—4.40
1 Zsak Burgonya 1.40
100 kg Szalonna 44.00—43.00 42.00
100 kg Háj 44.00—43.00 42.00

* Elismerés. A magyar szent-korona országai vörös kereszt egyletének központi igazgatósága, a helybeli főügyelet utján 85. szám alatt következő tartalmu iratot intézett Szikszay Gyula urhoz: „A Debreczen városi vörös kereszt választmány elnöksége utján vetük tekintetes urnak azon kötelező erővel bíró írásbeli nyi

latkozatát, mely szerint azon magas látogatás emlékeire, melylyel ő csász. és kir. Fensége Károly Lajos főherczeg, védnök helyettes ur, fűrdő intézetét kitüntetni méltóztatott, háboru esetéa kész és hajlandó az összes sebesült katonatiszteket és 50 főnyi legénységet a gyógyulás egész tartama alatt fűrdő intézetében a megkívántató gyógyfűrdővel minden díjazás nélkül ellátni. Ezen nagylelkü ajánlatot tudomásvételei végett felterjesztettük a csász. és kir. közös hadminiszteriumhoz, mely folyó évi január hó 11-en 3387/889. szám alatt kelt leiratában tekintetes urnak köszönetét nyilvánítja hazafias áldozat készségéért, megbízván egyszersmind az egyleti igazgatóságot, hogy ezen elismerés nyilvánítását igen tisztelt uraságodnak tudomására hozzuk. A midőn ez óhajak megfelelőnk, megragadjuk az alkalmat, hogy az egylet iránt tanusított nemeslelkü érdeklődéséért mi is őszinte köszönetünket kifejezzük.”

* A pénzügyi tisztviselők kuglizó egyletének tisztújító közgyűlése és a teke-pálya ünnepeles megnyitása folyó hó 11-én délután 4 órakor leend, melyre az egylet tagjait és a tekezésben részt venni kívánókat tisztelettel meghívja az elnökség.

* A marhalevelek kiállítása. A földm. ügyi m. kir. miniszter az 1888 évi VII. t. cz. végrehajtása alkalmával kibocsátott rendelet 19. §-ának módosítása folyó hó, a belügyi m. kir. miniszterrel egyetértőleg elrendelte, hogy f. évi június hó 1-től kezdve a marhalevelek összes rovatai az állam hivatalos nyelvén is kiöltessenek. — Azon marhalevelekiállító, a ki ezen rendeletet megszegi, a mennyiben ellene a fegyelmi eljárás alkalmazható, fegyelmi uton büntetendő, különben az ily mulasztási kihágás egyszáz (100) frtig terjedhető, és az 1888. évi VII. t. cz. 156. §-ban megjelölt czelra fordítandó penzbüntetést büntetendő.

* Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik felejtethetetlen fiam végzettségételen megjeleni sziveskedtek, különösen Balogh Ferencz akadémiai igazgató urnak, a főiskolai ének karnak és a joghallgató urnaknak, kik elhunyt kártársuk iránt oly nagy részvetet tanusítottak: e helyen is forró, hálás köszönetet mondok. Debreczen, 1890. május 7. F ü v e s y Bertalan

* Próba kapálás fog tartatni a Pappfele tengeri lókápvál folyó hó 11-én délutáni fél egy oratól 4 óraig, a kapa feltalálója Papp György ur személyes vezetése alatt a Balogh Péter ur ebcsi tanjáján az állomás mellett. Vagy ha vasárnap eső lenne akkor a kapálás hetfőn május 12-én tartatik meg. Az eziránt érdeklődő urak vasárnap a déli vonattal a legkönyvebben rándulhatnak ki az ebcsi állomáshoz

* Külső használatra. Testrészek fájdalmát, csuzos és közvényes bajok és mindenemű gyuladások a „Moll féle francia borszer”-szel gyógyítja nak biztos sikerrel. Egy üve ár 90 kr. Szétküldés naponként utánvételel Moll A. gyógyszerész és cs. kir. udv. szállító által Bécs, I. Tüchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll féle készítmény kéréndő az ő gyári jelvényével és aláírásával. 4.

A közönség köréből.+) A végtárgyalások látogatói. A debreczeni kir. Törvényszék elnöki osztálya a most folyó Weinberger ügy tárgyalásához meghatározott számú jegyet adott ki. Ez nagyon helyen van ott, hol a kis végtárgyalási terem nem képes nagyszámu hallgató-ságot befogadni, de nincs helyen az, hogy a kiadott jegyeket oly egyének kapják, kik a végtárgyalásokon sem jeni, sem pedig morális megfigyelés végett szoktak felkeresni, hanem árversék hiányában ott töltek el a napot. Pedig a Weinberger ügyhöz ily emberek kapkodtak el a jegyeket és megeskü az, hogy doctor juris, vagy más intelligens ember a különben is mindig udvariatlan terem-szolga által jegy nélkül a sokszor üres terembe sem nyer bocsátást. Kétem, hogy ez állapot a törvényszék nagyságos elnökével a legkisebb okozati összefüggésben is lenne s azért orvoslat remélek, ha miandjárt a jövőre is. Juratus

*) Ezen rovat alatt a közérdeklő felszólalásokat díjmentesen közöljük, de a felelőség a beküldőt illeti Szerk.

Főszerkesztő: Szinay Gyula. Felelős szerkesztő: Kósa Barna. Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu. Kiadó: Kutasi Imre.

Páratlanak ismert égvényes kenes PARÁDI savanyú víz. Hatalmas gyógyszer üdült lécső-, tüdő-, gyomor-, bél- és hólyaghurutban, ország-szerre ismert és használt kellemes üdítő ital. Főraktár Debreczen és vidékére CSANAK JÓZSEF fűszerkereskedésében, valamint kapható minden fűszerüzletben és vendéglőben.

SZABÓ LAJOS FIAI czégnél

nagyválasztékban kaphatók: Női ruha Zephirek, Legújabb francia batistok, A hirneves cosmanosi gyárból: jó mosó Cretonok, Indish-Foulard, Ladies Mouslin és Atlas Satin. Nagy raktár: Jutte gyapju hollandi, Tapestry és Brüssler

FUTÓ SZÖNYEGEK, Ablakfüggönyök, ÁGY- és ASZTALTERITÖKBEN.

Meghívás.

A debreczeni gazdasági és kertészeti árucarnok részvénytársaság fel-számolásban folyó 1890. évi május hó 20 ik napján, esetleg, ha az első közgyűlés, az alapszabályok 9. §-ának megfelelően kellően meg nem alakulhatna, folyó évi június hó 3-ik napján, mindenkor délelőtt 10 órakor, a városháza kis tanács-teremben

KÖZGYŰLÉST

tart, melyre a t. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az esetleges második közgyűlés újból meghirdettetnt nem fog. Tárgy: A felszámoló bizottság jelentése a felszámolás befejeztéről, A felszámolók,

Eladó ház.

Kis-szappanos-utcán 408. sz. a. ház, 27 öl külső földjével együtt, kedvező feltételek mellett, e l a d ó. Értékezhetni nagy-csapó-utca 300. sz. a. Szathmári István tulajdonossal.

Kunz József és Társa

Debreczen, kistemplom-bazár. Ajánljuk a következő lakás-berendezési czikkeket: Jutta- és Manilla futószőnyegek 20 krtól feljebb.

TAPESTRY SZÖNYEGEK

métere 1 frt 40 kr. Brüssler, velvet futók dús választékban, melyekből összeállított szőnyegek minden nagyságban készíttetnek.

SMYRNA SZÖNYEGEK

□ méterenkint 10—12—14 frtjával. Ágyelé való és pamlag szőnyegek. Butorkelmék,

ÁGY- és ASZTALTERITÖK, szövet- és csipke-függönyök.

Pice-, tricó-, plüss- és flanell NYÁRI TAKARÓK. Paplanésamatráczok.

Vidéki megrendelések utánvétel mellett pontosan és lelkiismeretesen eszközöltetnek.

Uj üzlet. JENEY GYULA

DEBRECZEN,
„BIKA“ szállodával szemben

ajánlja dúsan felszerelt raktárát, mindennemű rumburgi, irhoni, creas, hollandi és fonal vásznakban; ágy, függöny, díván, matrác, CSIKOS és DAMASZT CSINVA TÖKÖK.

SCHROLL BENEDEK és FIA eredeti gyártmányú siffonokban, kész férfi, női és gyermek fehérneműekben: valódi francia derékfűzőkben, menyasszonyi kelengyékben, VALODI ANGOL CSIPKEFÜGGÖNYÖKÖK, cosmanosi ing, ruha, creton és voilokban; CSIPKÉK, RÜSGHÖK, KEZTYŰK, mindennemű himző, kötő, horgoló pamutok, selymekben és beléseműekben.

TELJESEN BERENDEZETT

himzési előnyomda.

Minták vidékre kívánatra bérmentve küldetnek.

Szabott ár.

Szabott ár.

Női szabászatomban minden növendék a szabást 30 nap alatt elsajátíthatja.

PLANK ÁGOST

női divat kereskedése és női szabósága, főtér. „BIKA“ szállodával szemben.

DEBRECZENBEN.

LEGUJABB tavaszi és nyári női RUHASZÖVETEK.

FEKETE terno és divat SZÖVETEK.

Eiffel paszomány és CSIPKE DISZEK.

ÖSSZES selyem díszek.

Minden színben MOIRE DÍSZEK 1 m. 95 kr és fölé.

LEGUJABB DIVATU női- és gyermek díszített kalapok.

NAP-és ESERNYÖK. KÉSZ

gyermek ruhák tricé szöveteiből 1 frt 50 krtól fölfelé 3 frt 60 krig.

Szabászatomban a legrovidebb idő alatt, a legutóbbi divat szerint,

női ruhák készülnék és üzletemben megrendelhetők.

KITŰNŐ FÜZÖK. NŐI- és GYERMEK FINOM PATENT HARISNYAK.

MINDENFÉLE kötények.

ÖSSZES NŐI SZABÓ KELLEKEK.

SELYEM ÉS CZÉRNA

Keztyűk.

Kendők, csipkék és szalagok.

Chiffon, canavass és Dowlas.

Üzletemben csak is olcsó, szabott ár létezik.

MOLL SEIDLITZ POR

Tavaszi gyógyítás.

Nyári gyógyítás.

Őszi gyógyítás.

Téli gyógyítás.

Csak akkor valódi, ha minden dobozon a gyárjegye, egy sas és MOLL A. sokszorosított czéje látható. Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgörcs, nyák, gyomorség, székrekedésnél, májbajok, vértelenség, aranyér és a legkülönfélébb női betegségeknél. Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt. Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerártaiban. MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvétel mellett. 2 doboznál kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Új foglalkozásommal az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívólyes „Isten bessen meg“-et mondom erre; ezek a gyomorot jóvá és a főt könnyűvé teszik.

Tisztelettel Steinko P. J. lelkész Hounetschlag-ban.

MOLL-FELE FRANCIA BORSZESZ ES SO

Legjobb bedörzsölő-szer

köszvény

csúsz és minden

meghűlési betegségek ellen.

Csak akkor valódi, ha minden üveg MOLL A. védjegyet és aláírást viseli. Bedörzsölésül sikeres használati közzvény, csúsz, mindennemű testfájdalmak és benulásnál; borogatás alajában minden sérelem és seb, daganatok, gyuladásoknál. **Belsőleg** vizel vegyítve hirtelen rosuliet, hányás, köhögés és hasmenésnél.

Egy üveg ára használati utasítással 90 kr. o. é. Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerártaiban és anyag kereskedéseiben.

MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvétel. Két üvegnél kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécsben. Kitűnő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál.

Mély tisztelettel Hornof, lelkész Micholup-ban

Raktárak Debreczenben: Dr. Rothschnek gyógyszer., Tóth Béla gyógyszer., Szent-Királyi és Kalenda, Gerébi Fülöp.

A LEGJOBB brünni szöveteket gyári áron szállítja a posztó gyári-raktár SIEGEL-IMHOF

Brünnben. Egy elegáns tavaszi vagy nyári férfi öltönyre elegendő 6.10 mtr. végekben, azaz 4 bécsi rőf, 1 veg ára:

4 frt 80 kr közönséges, 7 frt 75 kr finom, 10 frt 50 kr finomabb, 12 frt 40 kr legfinomabb

valódi gyapjúból. Továbbá kaphatók legnagyobb választékban: selyemmel szövött kammgarnok, felöltő szövetek, loden vadászok és turisták számára, peruviane és tosking szalon öltönyökre, szabály szerinti posztók hivatalnokoknak, mosható czernaszövetek férfiak és gyermekek számára, valódi pique-mellény-szövetek stb. stb. Jó árúért és pontos szállítást kezeskedünk. Minták ingyen és bérmentve.

Utíladák és bőröndök, mindentéle utazási cikkek.

PÉNZ- és SZIVAR-TÁRCZÁK, zsebkések.

Angol nyergek és kantárok, Terü kalapok, NYAKKENDŐK és SÉTABOTOK.

Gyermek kocsibőlcsők és Kalitkák, fa, bőr, pelliche, bronz, majolika, chinaezüst

ALKALMI AJANDEK TÁRGYAK legnagyobb választékban kapható

Szent-Királyi és Kalenda műipar-árak raktárában DEBRECZEN, NAGY-VÁRAD főtér. Szt. László-tér.

Előjegyzetnek legdivatosabb és legújabb himzési minták

u. m. asztalfutók, tablették, ágyhuzatok, táczakendők, törülközők, virágcsokrok, stb. továbbá legújabb monogramok, guirlandok, kisebb és nagyobb czakkok. Mindezen megnevezett minták legpontosabban és legutányosabban eszközöltetnek.

Fischer Jakob optikus üzletében, főtér.

Alapított 1857-ben. Steinschneider Jakob

1 cs. és kir. szab. ágynemű-gyáros, 5 cs. és kir. fensége Klotild fűherczegnő ndo. szállítója, számos kitüntetések és szabadalmak tulajdonosa.

BUDAPEST, Királyutczá 79, saját házában, batorodik a tisztelt közönség nyelvére

ajánlani dúsan felszerelt raktárát az ágynemű szakmába vágó összes cikkekben, mint közönséges, finom és legfinomabb paplanok, ágybetétek, lószőr és tengerfü matracok, szalmazsákok, pokróczok és takarók, tollak és pelyhek, vasutatók, továbbá szőnyegek és függönyök, nemkülömben díván- és asztaltakarók, stb.

A kitűnő hírből álló WELDLER és BUDIE

fehérnemű és kelengye gyár budapesti raktára.

Minden fajtájú fehérneműk, különösen pedig teljes kihazasítási felszerelések a legméréskeletb árakon. Rajzok és arjegyzékek bérmentve és ingyen.

Kaszanyitzky Endre

előbb KUHINKA ISTVÁN K. DEBRECZENBEN,

ajánlja üveg-, porcellán-, lámpa- és hártartási cikkek nagyvásztékekkel berendezett raktárát.

Tavaszi- és nyári idényre különlegesen: tükrözött kertigolyókat, gráci aranyhalakat, IGENCSINOS

haltartókat és virágtartókat. Szabadalmazott étel- és palackhűtő

JÉGSZEKRÉNYEKET, legjobb bizonyult egészségügyi szódavíz készülékeket minden nagyságban.

BERNDORFI, CHINAEZÜST és ALPACCA evőeszközöket

20 évi jóállás mellett. Arjegyzékekkel kívánatra bérmentve szolgálók. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

IPAROSOK,

kik vagyontukat jövedelmező vállalatokban gyarapítani. vagy azokat részvénytársaságokká akarják átalakítani, sziveskedjenek ajánlataikkal a „Kapitalist“ szerkesztőséghez fordulni.

Wien, I. Minoritenplatz 4.